

der latere school, Gleeson White! Zij zijn klein en sober, van een intimiteit en een genoegelijkheid en een onopzettelijke kinderlijkheid die men vergeefs zoekt in alle sprookillustraties die voor of na dien tijd gemaakt zijn.

Thackeray getuigde: „Hij is de eenige schilder dien sprookjesland gehad heeft. Callot's dwergen, met al hun vreemdheid, zijn slechts van deze aarde. Fuseli's elfen behooren tot de helsche regionen, zij zijn monsterlijk, griezellig en afgrijselijk neerslachtig. Mr. Cruikshank alleen heeft den juisten kijk op het karakter van het „kleine volkje”. Zij zijn zooiets als mannen en vrouwen, en toch geen vleesch en bloed, goedlachs en ondeugend zijn ze, en wij weten niet waarom. Maar Cruikshank heeft den een of anderen droom gehad, of anders een aangeboren geheimzinnig instinct (als de Seherin van Prevorst had om geesten te zien) of nog anders, een bovennatuurlijke sprokige openbaring, die hem bekend hebben gemaakt met het voorkomen en de manieren der fantastische onderdanen van Oberon en Titania”.

En waarlijk, aan Oberon en Titania en hun omgeving denken wij als wij de elfjes van Cruikshank aanschouwen, aan Puck, aan Mosterdzaad en zulke heertjes, in hun bedrijvigheid, schalke plaagzucht en luchtig leedvermaak, zooals Shakespeare ze schiep met die overtuiging in de verbeelding, die zooveel meer is dan vernuft alleen.

Bij het nagaan van zijn werk sla ik nu telkens heele rijen publicaties over; er ver-

schenen er in elk van deze jaren een twaalftal, met te zamen wel ruim honderd platen. Ik kom nu op „Punch and Judy” de heusche authentieke poppenkast-geschiedenis, in een vier en twintigtal kleine prentjes, waar hij zeer trotsch op was, omdat deze „Punch” naar zijn idee het prototype was van alle andere, de onvervalschte man zelf, terwijl de Judy, de dokter, de neger, de beul, de duivel er in hun echte klassieke gedaanten worden vermoord. Dan volgt een kleine groep allersmakelijkste boekjes met kleine houtsneden: „John Gilpin”, „Bombastes Furioso”, „Tom Thumb”, „The Epping Hunt”, en een

boek met schetsen van William Clarke, „Three Courses and a Dessert”, waarin eenige van zijn allermooiste teekeningen ophout. En in den zelfden tijd begint zijn „Scraps and Sketches” te loopen, in vier deelen (1828—1832) et- sen op groote foliobladen, een werk dat toont

„BEGONE, BRAVE ARMY, AND DON'T KICK UP A ROW”.
BOMBASTES FURIOSO.

hoe onschuldig geestig hij kon zijn als hij geheel zijn eigen ideeën volgde. Nu werden eenige oudere schrijvers geïllustreerd: Smollett, Goldsmith, Fielding, Sterne, Cervantes, Le Sage, en eindelijk Walter Scott. Tusschen andere eigen publicaties als „The Sketch Book” en „The Comic Almanack” door begint hij in 1836 het eerste boek van Dickens, „Sketches by Boz” te illustreren.

Hier in dit bundeltje van Dickens' „Falklandjes” gaat de reeds in het teekenen van het Londensche leven van volk en kleine burgerij doorkneede artist samen met den débutant romancier, en het valt niet moeilijk aan te nemen, dat zijn kennis toen dieper